

**Pan
Jan KOWNACKI
Wójt
Gminy Oława**

LWR-4112-07-01/2010
S/10/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Urząd Gminy w Oławie, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie przestrzegania wymogów formalno-prawnych przy prowadzeniu postępowań dotyczących budowy farm wiatrowych, zlokalizowanych na terenie gminy Oława.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 6 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Urzędu, pomimo nieprawidłowości związanych z realizacją procedur w zakresie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i podawaniem do publicznej wiadomości informacji związanych z budową elektrowni wiatrowych.

Przyjęta ocena wynika z uwag i ocen częściowych przedstawionych poniżej.

1. Kontrola wykazała, że podejmowane do czasu jej zakończenia działania Urzędu w zakresie lokalizacji na terenie gminy Oława farm wiatrowych, służących do wytwarzania energii elektrycznej, miały związek z postępowaniami, dotyczącymi planowanej przez firmę

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

[...] ² budowy elektrowni wiatrowych w miejscowości Gaj Oławski na działkach nr 264/2, 274/2, 274/3 i 303, przy czym działki te nie były objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Gaj Oławski, przyjętym uchwałą nr VI/44/2003 Rady Gminy Oława z 25 kwietnia 2003 r. Zauważyć przy tym należy, iż w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława ³, przewidziano możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych, choć granice terenu wyznaczonego pod taką inwestycję nie obejmowały działek położonych w obrębie wsi Gaj Oławski, a wskazanych we wnioskach inwestora. Takie wskazanie lokalizacyjne może jednak mieć miejsce, choćby w wyniku realizacji uchwały nr LIII/340/2010 Rady Gminy Oława z 26 marca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława, której przewidywany obszar obejmuje grunty wsi Gaj Oławski.

2. W toku postępowań administracyjnych – prowadzonych na wnioski firmy [...] ⁴ z 1 września i 20 października 2009 r., dotyczące wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć, polegających na budowie w sumie 5 turbin wiatrowych – Zastępca Wójta Gminy Oława wydał z upoważnienia Wójta Gminy Oława wadliwe decyzje (nr 27/2010 z 27 października 2010 r. i nr 29/2010 z 10 listopada 2010 r.), odmawiające uchylecia ostatecznych decyzji Wójta Gminy Oława (nr 10/2009 z 21 września 2009 r. i nr 19/2009 z 8 grudnia 2009 r.), w których stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W świetle bowiem decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu (nr SKO 4136/37/10/11 z 5 stycznia 2011 r. i nr SKO 4136/40/10/11 z 22 lutego 2011 r.), uchylających w całości zaskarżone decyzje nr nr 27/2010 i 29/2010 i przekazujących sprawy do ponownego rozpatrzenia – wadliwość postępowania dowodowego, skutkowałą błędną oceną o braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a także niedopełnieniem obowiązków w zakresie ustalenia stron postępowania i uwzględnienia ich uprawnień, wynikających z tytułu dysponowania działką, zlokalizowaną w strefie oddziaływania planowanej inwestycji.

² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm. w zw. z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.

³ Ujednolicony tekst tego Studium stanowi załącznik nr 1 do uchwały nr XLVIII/314/2009 Rady Gminy Oława z 27 listopada 2009 r.

⁴ jak w przypisie 2

W związku z powyższym, negatywnym efektem naruszenia przepisu art. 10 §1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵, zwanej dalej „kpa”, obligującego organy administracji publicznej do zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu, było przedłużenie postępowań administracyjnych prowadzonych w przedmiotowej sprawie.

3. We wzmiankowanych powyżej, a wydanych na wniosek firmy [...] ⁶ decyzjach Wójta Gminy Oława nr 10/2009 z 21 września 2009 r. i nr 19/2009 z 8 grudnia 2009 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni wiatrowych, postanowiono o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowych przedsięwzięć na środowisko, pomimo pisemnych opinii Starosty Oławskiego z 16 września i 17 listopada 2009 r. (pozyskanych w trybie art. 64 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 156 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁷, zwanej dalej „ukiś”), wskazujących na zasadność przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania takich przedsięwzięć na środowisko ze względu na potrzebę uzyskania szczegółowych informacji o takim oddziaływaniu na poszczególne elementy przyrodnicze środowiska – przede wszystkim na awifaunę. Chociaż Wójt Gminy Oława, jako organ administracji publicznej, nie był związany powyższymi opiniami, niemniej jednak Najwyższa Izba Kontroli zauważa, iż zakres merytorycznego zainteresowania Starosty Oławskiego, wykonującego w przedmiotowym zakresie zadania regionalnego dyrektora ochrony środowiska, może być rozstrzygający w odniesieniu do składników przyrody ożywionej, w szczególności awifauny, dla której funkcjonowanie wiatraków może mieć istotne znaczenie w aspekcie występowania na terenie oddziaływania inwestycji ich ewentualnych siedlisk i korytarzy ekologicznych. Takie stanowisko potwierdza również opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, zawarta w piśmie RDOŚ-02-WSI-7041-2/387/09/ja z 30 lipca 2009 r., gdzie wskazano, że o faktycznym oddziaływaniu przedsięwzięcia przesądzi wykonana przez specjalistów szczegółowa analiza przyrodniczo-środowiskowa, uwzględniająca m.in. miejsca gniazdowania oraz żerowania ptaków, inwentaryzację chiropterologiczną oraz trasy przelotów. W opinii tej wskazano również, że

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁶ jak w przypisie 2

⁷ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

należy zidentyfikować w terenie walory przyrodnicze w obrębie miejsc posadowienia turbin oraz przeanalizować wpływ przedsięwzięcia na siedliska i gatunki tam występujące.

4. Badania kontrolne wykazały ponadto, że nie zrealizowano – wynikającego z art. 3 ust. 1, pkt 11 ppkt c i art. 85 ust. 3 ustawy ukiś w związku z art. 9 kpa – obowiązku podania do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty, informacji dotyczącej planowanego przedsięwzięcia i jego realizacji, w tym o wydanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni wiatrowych. Wykonaniem takiego obowiązku byłoby umieszczenie stosownego ogłoszenia w miejscu prowadzenia przedsięwzięcia, tj. choćby na tablicy ogłoszeń w miejscowości Gaj Oławski. Najwyższa Izba Kontroli nie podziela przy tym stanowiska inspektora ds. ochrony środowiska i gospodarki wodnej Urzędu, wskazującego w złożonych wyjaśnieniach, że wypełnienie przywołanych wyżej norm prawnych, wymagałoby montażu tablicy ogłoszeń na gruntach rolnych w miejscu usytuowania wiatraków. Dla celów publikacji informacji o planowanych przedsięwzięciu za miejsce jego lokalizacji można bowiem przyjąć miejscowość Gaj Oławski (w tym miejscową tablicę ogłoszeń), w obrębie której zlokalizowane są działki na których przewidziano budowę wiatraków.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Rzetelne ustalanie pełnej listy stron prowadzonych postępowań administracyjnego związanych z ochroną środowiska i respektowanie ich uprawnień w trakcie jego prowadzenia.**
- 2. Zapewnienie przestrzegania w pełnym zakresie wymogów odnoszących się do udziału społeczeństwa w postępowaniach związanych z ochroną środowiska, szczególnie w zakresie właściwego podawania do publicznej wiadomości wymaganych przepisami informacji, także celem zapobiegania powstawaniu konfliktów społecznych w związku z zamiarem realizacji inwestycji, w tym budowy elektrowni wiatrowych.**

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań. Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do

dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.